

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.662/2021/4.

A felperes:

Felperes1, Cím1

A felperes képviselője:

Dr. T. Tóth Balázs ügyvéd, cím3

Az alperes:

Alperes1, Cím2

Az alperes képviselője:

Balsai Ügyvédi Iroda, Cím4; ügyintéző: dr. ifj. Balsai István ügyvéd

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 21.P.20.106/2021/15.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és arra kötelezi az alperest, hogy a internetcím internetes portál főoldalán az elsőfokú bíróság által meghatározott határidőben, a

megjelölt módon, helyen és időtartamban az alábbi helyreigazító közleményt tegye közzé: „Helyreigazítás: a cikk címe című cikkben írtak miatt”.

Mellőzi az alperes azon kötelezését, hogy e közleményre kattintással tegye közvetlenül elérhetővé a dátum napján megjelent „cikk címe” című cikket. Mellőzi továbbá az elsőfokú bíróság által elrendelt helyreigazítási közlemény szövegéből a valóság közlésére vonatkozó rendelkezést.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperesi hírportált üzemeltető cégl.-t (Cím2), hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra 38.400 (harmincnolcezer-négy száz) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 9.600 (kilencezer-hatszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 5 napon belül a internetcím internetes hírportál kezdő oldalának legelején 24 órán keresztül önálló hírként, hozzáfűzött kommentár nélkül, azonos betűszedéssel tegye közzé „Helyreigazítás: felperesről valótlanúságot állítottunk.”. Egyidejűleg e közleményre kattintással tegye közvetlenül elérhetővé a dátum napján megjelent „cikk címe” című cikket, valamint e cikk címe alatt, annak szövege felett, azonos betűmérettel, betűtípussal és tördeléssel, a cikk elérhetőségének teljes idejére, de legalább 30 napig helyezze el az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás: A internetcím oldalon „cikk címe” című, dátum-én megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy Felperes1 vezetőnek az utolsó állása egy kereskedelmi áruházláncnál volt. A valóság az, hogy Felperes1 sosem dolgozott semmiféle áruházláncnál.”

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte az alperes kiadóját, a cégl.-t, hogy fizessen meg felperes javára 15 nap alatt 50.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett 36.000 forint kereseti illetékből külön felhívásra az állam javára felperes 9.000 forintot, az alperes kiadója, a cégl. pedig 27.000 forintot köteles megtéríteni.

[2] Határozatának indokolásában ismertette Magyarország Alaptörvényének IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdéseit; a sajtó-helyreigazítás részletszabályait, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) és (2) bekezdését; a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 499. § (1) bekezdését; a Kúria PK 15. számú állásfoglalását.

[3] Rögzítette, hogy a sajtó-helyreigazítás olyan speciális polgári jogi intézmény, melynek szerepe kettős: egyrészt a médiában szereplő személy jogát teremti meg a valótlan tényállítások kiigazítására, másrészt közvetlenül szolgálja a társadalom tájékoztatáshoz fűződő jogát.

[4] Rámutatott, hogy a felperes a kötelező előzetes eljárásban az írásnak csak azt a közlését sérelmezte, hogy az utolsó állása egy kereskedelmi áruházláncnál volt, míg a kereseti kérelemben azt is helyreigazítani kérte, hogy a színházi szakma értékítéletének teljes figyelmen kívül hagyásával került sor a kinevezésre. Kifejtette, hogy a felperes a kereseti kérelmét utóbb a sajtó-helyreigazítási per speciális szabályai alapján a perben már nem bővítheti ki, erre tekintettel a keresetet az előzetes helyreigazítást terjedelmében túllépő részében elutasította.

[5] Megállapította, hogy az alperes a helyreigazítási kérelem közzétételének úgy tett eleget, hogy egy cikkben megjelenítette az eredeti cikkel kapcsolatosan hozzá érkezett összes, több személytől származó helyreigazítási kérelmet, azokhoz újabb megjegyzéseket, érveléseket, tényeket fűzött. Kifejtette, hogy ezáltal a sajtószerv egy új közlést, egy új cikket hozott nyilvánosságra, amely nem tekinthető helyreigazításnak. Abból ugyanis nem tűnik ki, hogy azt a saját nevében, önmaga nyilatkozataként tette közzé, továbbá az sem, hogy a helyreigazítással egyetért, vagy nem tudja állításait alátámasztani.

[6] Rögzítette, hogy a felperes a közlés módját sem jelölte meg előzetes kérelmében, azonban a Pp. 499. § (1) bekezdése alapján – a keresetnek helyt adásra tekintettel – a bíróság meghatározhatja a közzététel módját és határidejét a jogsértő közleményhez hasonló módon [Smtv. 12. § (2) bekezdés], valamint a kérelem és az ellenkérelem korlátai között állapítja meg a helyreigazítás szövegét is [PK 15. számú állásfoglalás]. A közzéteendő nyilatkozatot az érvényesített jog tartalmi körén belül maradván, az eredeti kérelemnek megfelelő tartalommal határozta meg.

[7] Kifejtette, hogy a helyreigazítás eredeti közléssel hasonló módon történő meghatározása során figyelemmel volt az azonos oldalon, azonos betűmérettel és típussal, továbbá azonos tördeléssel megvalósított elhelyezésre, valamint a főoldalon 24 óra időtartamban egy rövid figyelemfelhívás közzétételére az internetes portálok speciális hírszerkesztésére. Előadta, hogy ezen módon biztosítható az olvasók értesülése a

helyreigazítás tényéről, amely ezen a módon képes elérni a jogszabályi célját és végrehajthatóságát. Utalt arra is, hogy ezen módon az eredeti írás olvasói értesülhetnek a helyreigazítás tényéről és tudomást szerezhetnek arról, hogy az eredeti cikkhez kapcsolódóan helyreigazítás került közzétételre, amelynek teljes terjedelmét az érintett cikknél ismerhetik meg.

[8] A perköltség megfizetéséről a felperes 75%-os pernyertességére figyelemmel rendelkezett a Pp. 81. § (1) bekezdése, 82. § (1) bekezdése és a 499. § (1) bekezdése alapján. A pernyertesség és pervesztesség aránya közötti különbözetet 50%-ban állapította meg, ezért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján felszámított ügyvédi munkadíj fele összegének megfizetésére kötelezte az alperest. Az eljárási illetékről az Itv. 39. § (3) bekezdés b) és c) pontjaira, továbbá a 42. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel rendelkezett.

[9] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását és a felperes perköltség fizetésére kötelezését kérte.

[10] Hivatkozott arra, hogy változtatás nélkül közzétette a kért helyreigazítást, amely a Kúria PK 15. számú állásfoglalásának megfelelt. A közzétett cikkben a felperes kérelmét szó szerint közölte, ehhez a részhez kommentárt sem fűzött, ezért az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha a felperes keresetét elutasítja.

[11] Előadta, hogy a felperes az általa az előzetes eljárásban kért helyreigazítás szövegétől, tartalmától és a közzététel módjától jelentős mértékben eltért a kereseti kérelmében. A cikk címe alatti helyreigazítás megjelenítését, valamint azt, hogy a helyreigazítás a portál főoldaláról közvetlen kattintással elérhető legyen, nem kérte az előzetes eljárásban, ezért a helyreigazításnak a portál kezdőoldalán való közzétételét nem lehet elrendelni, legfeljebb az eredeti cikkbe ágyazva, vagy külön cikkben lenne annak helye az Smtv. 12. § (2) bekezdése alapján.

[12] Kifejtette, hogy bírói gyakorlat szerint (Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.666/2020/6.) a sajtó-helyreigazítási előzetes eljárásban döntő jelentősége van a helyreigazítás iránti kérelem tartalma mellett annak is, hogy az érintett milyen módon igényelte a helyreigazítást, hol és hogyan kérte a helyreigazító közlemény megjelentetését, mert ez képezheti alapját az alperes azon megfontolásának, hogy a helyreigazítási kötelezettségének eleget tesz-e, hogyan, milyen módon, vagy a kérelmet alaptalannak ítéli-e meg. Utalt arra is, hogy az internetes portál főoldalán a sérelmezett közlés és az azt tartalmazó teljes cikk nem is jelent meg.

[13] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes kiadójának 50.000 forint összegű másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

[14] Álláspontja szerint a fellebbezés nem tartalmaz érdemi indokolást arra vonatkozóan, hogy a kérelmét közlő, „cikk címel” című cikket miért kellene helyreigazításnak tekinteni. A cikk számos, az alperesi szerkesztőséghez érkezett helyreigazítási kérelmet közöl, azokhoz a szerző hozzákapcsolja az általa relevánsnak tartott tényeket, majd megindokolja, hogy miért nem adtak azoknak helyt. Ez a tartalom sem megnevezésében, sem formájában, sem tartalmában nem minősül helyreigazításnak a PK 15. számú állásfoglalásban kifejtett szempontok szerint.

[15] Kifejtette az elrendelt helyreigazítás főoldalon történő közzétételi módjával kapcsolatban, hogy az a Fővárosi Ítéltábla e vonatkozásban következetes gyakorlatának megfelel. A portál kezdőlapján történő közzététel elrendelhető volt a perben, mert azt a keresetlevelében kérte. A Pp. 499. § (1) bekezdése és a PK 15. számú állásfoglalás I. pontja alapján még erre vonatkozó kérelem hiányában is a bíróság döntése erre kiterjedhetett, függetlenül az előzetes eljárásban megfogalmazott kérelem tartalmától.

[16] Az alperes fellebbezése részben alapos.

[17] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel, így a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[18] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi jognak kisebb részben nem felel meg, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól részben eltérő jogi következtetés vonható le. Az elsőfokú bíróság jogszerűen kötelezte az alperest helyreigazítás közzétételére, a helyreigazítás szövege, a közzététel módja azonban nem teljes mértékben felel meg az Smtv. 12. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a PK 15. számú állásfoglalásban írtaknak, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

[19] A sajtó-helyreigazításra alkalmas, sajtószerv által közzétett közlemény tartalmát és alakját az Smtv. részletesen nem határozza meg, csak azt a rendelkezést tartalmazza, hogy a helyreigazító közleményből ki kell tűnnie: a sérelmes közleménynek mely tényállítása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetve melyek a való tények. Az Smtv. 12. §

(2) bekezdése a sajtószerv által közzétett helyreigazítás tartalma körében részben teret enged a szerkesztői szabadságnak.

[20] A PK 15. számú állásfoglalás értelmében a helyreigazító közlés csak akkor tölti be a rendeltetését, ha a kifogásolt közlemény valóságsértő voltát, szükség szerint a való tényeket félre nem érthető módon kifejezésre juttatja. A közlemény szövege tehát nem alakítható úgy, hogy ezáltal a tartalma elveszítse helyreigazító jellegét. A sajtó-helyreigazítás teljesítésének ezért nem megfelelő módja az, ha a sajtó olyan megjegyzéseket fűz a helyreigazító közleményhez, amelyek a kifogásolt közlemény tartalmát erősítik meg, illetőleg a helyreigazítást elferdítik.

[21] A perbeli esetben egy új, önálló cikkbe illesztett helyreigazító közlemény tartalmilag a felperes kérelmével egyező módon jelent meg, azonban ezen új cikk címe „cikk címel” pejoratív kontextusba helyezi az eredeti írásokkal kapcsolatos, összegyűjtve közölt helyreigazításokat. A helyreigazító cikk címe az abban közölt helyreigazítások összességéről állítja, hogy azok egy meghatározott politikai nézőpontot, mentalitást tükröznek, azok így szerkesztői véleményt és üzenetet közvetítenek. Mivel a helyreigazító cikk címének jelentéstartalma egyértelműen nem is azonosítható, ezért az olvasók minden nehézség nélkül nem tudják megállapítani azt sem, hogy az helyreigazító közleményeket tartalmaz.

[22] A fenti cikkben közölt helyreigazításokhoz az új írás kommentárt fűz, cáfolva azok helyességét, pontosságát, ezáltal helyreigazítva azokat. Bár a felperes közleményéhez nem tett kommentárt, de annak egész kontextusa nemcsak sugallja, hanem állítja, hogy a helyreigazítások pontatlanok, nem valós alapúak. Így pedig a helyreigazítás nem érheti el a célját, nem fejtheti ki a megfelelő hatást, ezért ezen szerkesztői megoldás a jogszabályi követelmény megsértését eredményezi, ahogyan arra helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság.

[23] A Pp. 495. § (1) bekezdése által szabályozott előzetes eljárás a sajtó-helyreigazítási per kötelező előzménye, a megelőző kérelem a sajtó-helyreigazítási per kereteit meghatározó jelentőségű. A Pp. 496. §-a alapján a keresetlevél előterjesztése a sajtó-helyreigazítási perben a korábban már előterjesztett helyreigazítás iránti kérelemhez igazodik, azon nem terjeszkedhet túl, annál bővebb nem lehet sem tartalmi, sem személyi kört érintően, ahogy arra helyesen utalt az elsőfokú bíróság. A helyreigazítást tartalmazó előzetes kérelem rögzíti az érvényesíteni kívánt jogot.

[24] A sajtószerv csak azoknak a tényállításoknak a helyreigazítására köteles, amelyeket a jogosult a sajtóhoz elküldött nyilatkozatában megjelölt és csak olyan módon, amilyen módon azt az érintett igényelte, vagy ennek hiányában, ahogy a helyreigazítás módját az Smtv. 12. § (2) bekezdése az eredeti közléshez hasonló formában meghatározza. Az érintett pedig az előzetes helyreigazítás során érvényesített magánjogi igényének tartalma szerint él rendelkezési jogával [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés], amely egyben a

perbe vitt jogokkal való szabad rendelkezésnek [Pp. 2. § (1) bekezdés] is a korlátját jelenti. A kereseti kérelemnek ezért igazodnia kell a kötelező előzetes eljárásban rögzült és a sajtószervvel közölt kérelem tartalmához, vagy az Smtv. 12. § (2) bekezdésében meghatározott hasonló közzététel módjához.

[25] A Kúria PK 15. számú állásfoglalása megfelelően irányadó a sajtószerv előtti előzetes helyreigazítási kérelem kapcsán is. Ennek alapján a sajtószerv nem kötelezhető olyan helyen történő helyreigazításra, ahol a sérelmes közlések nem jelentek meg, illetve amely helyen történő közlést a felperes nem kéri. Ugyanis a helyreigazító közlemény megjelenésének módját és helyét, valamint annak tartalmát egyrészt a cikkben szereplő sérelmezett valótlan tényállítások, másrészt a felperes kérelme határolják be. Ebből a szempontból bír érdemi jelentőséggel az is, hogy az érintett milyen módon igényelte a helyreigazítást, hol és hogyan kérte a helyreigazító közlemény megjelentetését az előzetes eljárásban [Pp. 495. § (1) bekezdés].

[26] Internetes portál főoldalán a helyreigazítás tényéről történő figyelemfelhívó közlemény 24 óra időtartamban történő megjelenítése az Smtv. 12. § (2) bekezdésével és bírói gyakorlattal (Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.533/2020/4., 2.Pf.20.358/2020/9/II., 32.Pf.20.083/2020/10., és 32.Pf.20.531/2020/6.) egyező helyreigazítási mód, amennyiben a cikk címe is megjelent a főoldalon, ahogy ez a perbeli esetben megtörtént. Ezen közzétételi módot külön nem feltétlenül kell az előzetes kérelemben feltüntetni, mert az anyagi jogon alapuló hasonló módon történő közzététel iránt előzetes kérelem ezt a jogszabály erejénél fogva [Smtv. 12. § (2) bekezdés] magában foglalja.

[27] A felperes a perbeli esetben a főoldalon történő 24 órás figyelemfelhívó közlemény megjelentetésére irányuló kérelme az előzetes eljárásban megfogalmazott kérelmét nem bővíti ki, hanem annak tartalmát a Pp. 170. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelő határozottsággal tünteti fel kereseti kérelme petitumában. Ezért erről helyesen és a jogszabályoknak megfelelő módon döntött érdemben az elsőfokú bíróság.

[28] Ugyanakkor a főoldali megjelenítésen túl a felperes keresetében azt, hogy ezen közleményre kattintással közvetlenül elérhető legyen az eredeti cikk és az ott közzétett helyreigazítási közlemény, nem kérte. Így a személyiségi jogában megsértett fél rendelkezési hatalmasságába tartozó igény hiányában az nem volt elrendelhető.

[29] A Pp. 499. § (1) bekezdésnek kifejezett felhatalmazása alapján a bíróság – a kereseti kérelem és ellenkérelem korlátai között – csak a helyreigazítás szövegét jogosult a saját belátása szerint megállapítani. A Pp. közjogi szabálya tehát nem ad felhatalmazást arra, hogy a helyreigazítás szövegének és az Smtv. 12. § (2) bekezdésében szabályozott eredeti közléshez hasonló közzétételi módja kivételével a bíróság a kérelemtől eltérően határozzon.

[30] A Fővárosi Ítéltábla mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletében meghatározott helyreigazító közleményből a valóság feltüntetését. A PK 15. számú állásfoglalás alapján akkor szükséges a valóság feltüntetése, amennyiben az az átlagolvasó számára a valóság félre nem érthető megértéséhez elengedhetetlen. Jelen esetben a helyreigazító közlemény tartalmazza a valótlan tény, így annak megjelenítésével megfelelő tájékoztatást kapnak az olvasók arról, hogy a felperesnek az utolsó munkahelye nem a cikkben állított kereskedelmi áruházlánc volt. A valóságként közzétenni kért közleményrész túlmutat a sérelmezett közlésnek kizárólag az utolsó munkahelyre vonatkozó kontextusán és annak valóságtartalmáról az iratok alapján kétséget kizáróan nem is lehet meggyőződni.

[31] Mindezekre tekintettel a Fővárosi ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdés második fordulata alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

[32] Az alperes a másodfokú eljárásban kisebb részben, 20%-ban lett pernyertes, amely pernyertesség az elsőfokú eljárásban megállapított pernyertesség és pervesztesség arányára nem hatott ki. A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 83. § (2) bekezdése folytán a másodfokú eljárásban 80%-ban a pernyertes felperes által, a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján felszámított ügyvédi munkadíj 80%-ának megfizetésére kötelezte a sajtótermékért szerkesztői felelősséget viselő jogi személyt, figyelemmel a Pp. 499. § (1) bekezdésére. A másodfokú perköltség mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg.

[33] A személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján számított fellebbezési illetéket a felperes és a sajtótermékért szerkesztői felelősséget viselő jogi személy [Pp. 499.§ (1) bekezdés] viseli a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján a 80-20%-os pernyertességi-pervesztességi arány alapján, a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének megfelelően.

Budapest, 2021. november 2.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró